

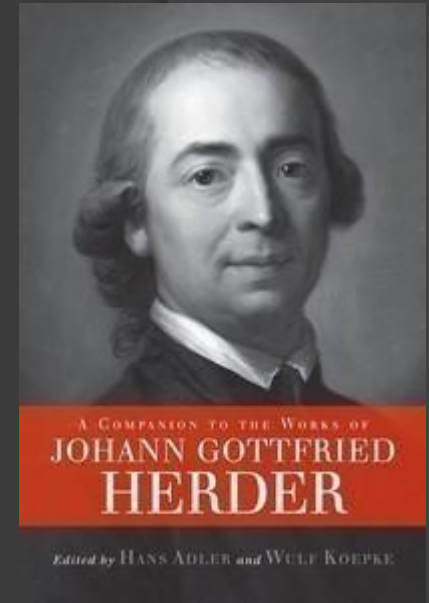

**І. Р. ГЕРДЕР:
ФІЛОСОФІЯ
КУЛЬТУРИ
ЕПОХИ
ПРОСВІТНИЦТВА**

- ◎ Гердер
Йоганн
Готфрід
(1744–1803)-
німецький
філософ і
батько-
засновник
історії
культури

- Гердер був ідеологічним батьком доктрини націоналізму, яка зародилася в Німеччині, поширилася на слов'янський світ і нині стала поширеною в Африці та Азії.

АФОРИЗМИ

- *У помилці будь-якої жінки є вина чоловіка.*
- *В самоті людина - слабка істота, в єднанні з іншими - сильна.*
- *Красиве не потребує додаткових прикрас - найбільше його прикрашає відсутність прикрас.*
- *Справжня велич ґрунтується на усвідомленні своєї сили, помилкова ж - на знанні слабкості інших.*
- *У чому може полягати людська освіта? На чому вона повинна ґрунтуватися? На мірі. На ній покояться всі закони природи, так само, як і всі наші ясні і правильні поняття, наші відчуття прекрасного і благородного, застосування наших сил на користь добра, наше щастя, наша насолода: тільки міра живить, і виховує нас, міра утворює і зберігає творіння.*
- *Два найбільших тирани на землі: випадок і час.*
- *Якщо мова людини стає, важкою, плутаною, немічною, невизначеною, неграмотною, то такий, напевно, і розум цієї людини, бо мислить вона тільки за допомогою мови.*

Він був першим видатним поборником права всіх людей – як окремих індивідів, так і груп, – на реалізацію своїх природних нахилів та звільнення з-під гніту централізованої влади, нав'язуваних форм життя, вузьких, догматичних і викривлених поглядів на те, що таке є і що має бути людина, й усілякого роду штучних кайданів.

1. Концепція про неподільну творчу особистість, твори якої виражають її власний самобутній досвід, а також досвід групи, до якої вона належить.

3. Він був першим видатним поборником права всіх людей – як окремих індивідів, так і груп, – на реалізацію своїх природних нахилів та звільнення з-під гніту централізованої влади, нав'язуваних форм життя, вузьких, догматичних і викривлених поглядів на те, що таке є і що має бути людина, й усілякого роду штучних кайданів.

Етнополітичні концепції Й.-Г. Гердера

- 1. Концепція про неподільну творчу особистість, твори якої виражають її власний самобутній досвід, а також досвід групи, до якої вона належить.
- 2. Рішуче повставав проти держави, яка «позбавляє нас самих себе», відкидаючи впродовж усього свого життя будь-які форми насильства,
- 3. Він був першим видатним поборником права всіх людей – як окремих індивідів, так і груп, – на реалізацію своїх природних нахилів та звільнення з-під гніту централізованої влади, нав'язуваних форм життя, вузьких, догматичних і викривлених поглядів на те, що таке є і що має бути людина, й усілякого роду штучних кайданів.

Гердер наголошував на провідній формотворчій ролі мови й поезії в колективному житті людей («мова виражає колективний досвід групи», «поет є творцем» і «ми живемо на світі, який створюємо самі»), вірив у те, що нація і народ є природними спільнотами і що людину визначає її належність до особливої групи, культури, нації.

Історія людства
переконає в тому, що
дорога культури зовсім
не пряма лінія, це
дорога з поворотами,
різкими кутами,
обривами і уступами;
людські пристрасті
повертають течію
культури у водоспад.

Завдяки мові люди об'єдналися, встановили правила життя і закони, стали передавати з покоління в покоління вміння та навички.

Особливе значення надає Гердер мові як засобу виховання людей. Саме мова перетворила людину в людину,

. У деяких народів існують відмінності в мові чоловіків і жінок, особлива мова є станів, по-різному виражаються почуття.

Гердер висуває тезу, що початки історії і мистецтва слід шукати в середовищі простого народу. В народній поезії, зокрема піснях, закладена душа народу. Народні співці, барди, кобзарі є голосом народу.

ВИСНОВКИ

Злочини, криваві війни, деспотизм і рабство, приниження гідності людини, помилки постійно розхитували культуру. Але вона володіє запасом міцності, і під яким би кутом не повертав потік, він не піде в пісок, не виснажиться і не зникне на своєму шляху